

Helsingborgs Kammarkör (HKK) 40 år

En historik över körens utveckling genom
fyra decennier - från starten till idag

1984-2024

Helsingborgs Kammarkör (HKK) 40 år

Välkomna till att fira en nybliven fyrtio-åring, som sedan sin födelse haft den uttalade målsättningen att *”alltid beröra och skapa känsla och sammanhang”*. Kören har sina rötter fast förankrade i Helsingborg men har genom åren besökt många andra platser, i Sverige och utomlands, och där lämnat klingade avtryck.

De första trettio årens historik nedtecknades i början av 2015 av Inger Munck af Rosenschöld, mångårig medlem av kören och därtill flitig arkivarie av konsertprogram, tidningsklipp, fotografier och andra dokument. Den historiken gavs ut i samband med körens 30-årsjubileum, vilket genomfördes 12 april 2015. Den foldern finns nu med igen, sist i detta häfte.

Om du som läsare nu undrar över matematiken så är det begripligt. Varför firar HKK sitt 40-årsjubileum nu i år? Bakgrunden är det körledarbyte som skedde 2014 och som den förra historieberättelsen beskrev. Att inleda perioden med vår nya dirigent Ilze Stala med ett jubileum fann vi vara alltför ambitiöst, med allt vad det innebär, såväl musikaliskt som praktiskt.

Helsingborgs Kammarkör bildades av Sverker Zadig hösten 1984 och en ”smygpremiär” genomfördes i Hjärnarps kyrka i november det året. Det är den dateringen vi håller oss till när vi nu genomför årets jubileumskonsert 19 oktober, i S:ta Maria kyrka i Helsingborg. Körens första framträdande i denna vackra kyrka, som blivit ”hemmaplan” genom åren och ju är en symbol för den stad vars namn kören bär, skedde 20 januari 1985, vilket inför 30-årsfirandet blev utgångspunkt för vår årsräkning. Men sedan början av 2018 är körens grundare Sverker Zadig åter dess dirigent och då var det helt naturligt att backa klockan till det egentliga bildandet och därför ansätta 2024 som rätt år för vårt 40-årsjubileum.

Här följer nu en historik som omfattar de senaste tio åren, i syfte att ge läsaren en bild av en kör som, med bibehållen grund för sin målsättning avseende klang och repertoar, ständigt utvecklas. Den sammanfattningen följs av nyss nämnda jubileumsskrift från 30-årsfirandet, så att läsaren kan fördjupa sig i fyrtioåringens hittillsvarande liv – från födseln till idag.

Från 30-åring till 40-åring - körens utveckling i ord och bild

Körens engagemang med Ilze Stala som dirigent inleddes alltså hösten 2014 och vi kunde genomföra de sedvanliga julkonserterna för vår trogna publik. Jag skriver ”trogna publik” för många har haft som rutin att i adventstid komma och lyssna på HKK i S:ta Maria kyrka i Helsingborg. En annan tradition, uppskattad av både kör och församling, är den välbesökta julkonserterna i Strövelstorps kyrka. Där har vi framträtt i december varje år sedan 2015, utom två gånger – den ena var under pandemiuppehållet. Ett avslöjande: de brukar bjuda på den bästa konsertfika vi vet, så det är inte svårt att få HKK-sångarna att ta sig dit i vintermörkret.

HKK firar 30 och siktar vidare

Parallellt med repetitionsarbetet med julprogrammet drog så planeringen i gång för det något uppskjutna jubiléet. Benämningen på programmet blev ”30 år av stämningfull körsång” och det innehöll en blandning av gammalt och nytt. Tre av körens tidigare dirigenter fick leda varsitt stycke, som de själva valt ut. Ett exempel på omtyckt musik är Otto Olssons *Psalmus CXX*, även kallad *Ad Dominum*, som ingick i körens repertoar redan från start, framfördes vid 30-årsjubiléet och nu har valts att ingå i programmet också vid vår 40-årskonserter.

Konserten 12 april 2015 i S:ta Maria kyrka (eller Mariakyrkan som den oftast kallas) i Helsingborg var huvudkonsert för att fira de trettio åren. Efter den avhölls en lyckad fest, till vilken även tidigare körsångare var inbjudna. För att manifestera ordentligt framfördes programmet vid tre tillfällen. En första konsert i Sofia Albertina kyrka i Landskrona dagen före samt en avslutande konsert i Himmelsfärdskyrkan i Höganäs två veckor senare.

~ JUBILEUMSKONSERT ~
”30 ÅR AV STÄMNINGSFULL KÖRSÅNG”

Söndag 12 april – kl 19.07
S:ta Maria Kyrka, Helsingborg

HELSINGBORGS KAMMARKÖR

Ilze Stala Stegö
körledare

Medverkar gör även körens grundare **Sverker Zadig**
samt två av de tidigare körledarna,
Christian Schultze och **Dag Videke**

Utsedd till svensk representationskör

Kammarkören hade då också blivit inbjuden till en stor Nordisk-Baltisk körfestival i Riga i juni. Sveriges Körförbund hade gett oss det hedrande uppdraget att vara Sveriges representationskör under festivalen, som gick av stapeln 25-28 juni.

Vår medverkan innebar bland annat deltagande vid öppningsceremonin första kvällen och att vi höll i en masterclass vid Jāzeps Vītols Latvian Academy of Music. Vid öppningsceremonin i en park i centrala Riga sjöng vi *Tjuv och tjuv det ska du heta* inför tv-kameror och strålkastarljus. Vår insats var kort men intensiv. Kören bodde på ett bra beläget hotell med promenadavstånd till konsertplatser och matställen.

På våra promenader hann vi se delar av den mysiga Gamla stan, de vackra parkerna och de stiliga Jugend-kvarteren. Att vara där tillsammans med Ilze Stala, med hennes uppväxt och musikaliska bakgrund i Lettland, blev extra värdefullt. Hon kunde visa sin hemstad och vi fick också

utrymme i media, bland annat ett inslag på lettiska nyheterna på tv.

Den masterclass kören höll i under den andra dagen innehöll musik av Sven-David Sandström. Vi deltog förstås i den gemensamma paraden genom staden, då vi träffade körsångare från Sverige och andra länder, där många manifesterade sin hemvist med flaggor och folkdräkter av olika slag. Flera av damerna i HKK hade folkdräkt på sig vid paraden och även vid den stora avslutningskonserten.

Färggranna HKK-damer under festivalen i Riga

På den tredje festivaldagen bar det iväg till den lilla staden Bauska, en dryg timmes bussfärd från Riga. Där fick vi en rundvandring på det upprustade Bauska slott innan den konsert som vi och några andra av gästköerna blivit erbjudna i Lutherska kyrkan. Det var ett magiskt ögonblick när HKK, som framträdde sist i programmet, tågade ut ur kyrkan sjungande en traditionell lettisk folkvisa och när vi i den vackra sommarkvällen fortsatte sjunga utanför kyrkan stämde publiken av körsångare och andra körsångsälskare in.

Sista festivaldagen tillbringades på den enorma Mežaparks Grand Open-air Stage i utkanten av Riga. Först var det timmar av repetition i gassande sol innan eftermiddagens storslagna körkonsert med närmare 6 000 körsångare, som tillsammans med stor orkester, dansare och akrobater framförde en magnifik version av Carmina Burana av Carl Orff. I publiken fanns över 20 000 personer.

Vi var imponerade av hela organisationen för detta jättearrangemang och åkte hem med en samstämd känsla av att ha deltagit i något unikt.

HKK framför utomhusscenen Mežaparks i Riga

Den största publik HKK har framträtt inför

Fler konserter och delvis ny repertoar

Julkonserterna 2015 gick under rubriken "O Magnum Mysterium" och innehöll bland annat fyra olika kompositioner med denna titel – en från 1500-talet (de Victoria), en från mitten av 1900-talet (Poulenc) samt två mera nutida (Lauridsen och Gjeilo). Alla mycket stämningsfulla!

Under den vintern studerade kören också in flera stycken av den estniska tonsättaren Arvo Pärt och satte ihop ett uppskattat program benämnt "Pärt och Bach". Blandningen av Pärts lite minimalistiska stil och Bachs flödande barockrörelser blev en fin upplevelse för både kör och publik.

Innan sommaruppehållet gjorde kören en trevlig miniturné längs västkusten och framträdde i Göteborg – både i Domkyrkan och i Masthuggskyrkan – samt i Onsala. Den sociala samvaron som erbjuds

under en sådan turné betyder mycket för körens medlemmar som annars främst träffas en kväll i veckan och bara har en kvart till småprat, i samband med fiket.

Under hösten samverkade HKK med den danska UAK (Unge Akademikers Kor, grundad 1944 av Svend Asmussen) och gjorde konserter med dem i Köpenhamn och Helsingborg. Bl a repeterade vi då i verket Stars av Eriks Esenvalds, där körstämmorna ackompanjerades av oss själva på vattenfyllda glas, stämde i olika tonhöjd. Genom att snurra ett finger längs glasets kant framkallades skira toner (vattenmängden avgör tonhöjden, så man fick inte bli törstig och dricka ur glaset under konsertens gång...).

Parlez-vous français?

2017 var det dags för nästa internationella samverkan. Det kom en förfrågan från den franska kammarkören Arthémys, verksam i Paris, om att få ge en konsert i Helsingborg som del i en mindre turné. Vi ordnade konserten och även husrum för flera av sångarna. Vid deras konsert i Gustav Adolfskyrkan framförde HKK även ett par svenska favoriter tillsammans med dem. Därefter blev det fest. HKK arrangerade festen, skaffade hem buffémat för två köror och eftersom det var franskt besök köpte vi även "bubbel" att fira med. När så Arthémyskören anlände till festlokalen hade de med sig en mängd franska delikatesser och ett ansevärt antal flaskor äkta fransk champagne. Det blev en uppsluppen kväll. I slutfasen satte sig vår egen Torgny vid flygeln och kompade en samling glada sångare, som tillsammans sjöng ömsom svenska, ömsom franska pop- och festvisor – det språkliga uttalet var det ingen som kritiserade så dags!

Mötet med Arthémys var så trevligt att HKK snabbt planerade in ett svarsbesök och i oktober bar det av till Paris. Det blev en härlig resa, med två konserttillfällen, det ena i Svenska Kyrkan och det andra i

den magnifika Saint-Eugène-Sainte-Cécile. Kören framförde svensk musik av bl a Sven-David Sandström och Peterson-Berger. Det blev förstås också en ny fest med våra franska vänner, i ateljén hos deras svenska körmedlem och tillika smyckeskonstnär Viveka, och härliga utflykter i den franska huvudstaden.

HKK i L'église Saint-Eugène-Sainte-Cécile

Denna turné blev samtidigt avslutningsaktiviteten tillsammans med Ilze Stala, som egentligen tänkt sluta redan till sommaren. Att ha en heltidstjänst som organist och körledare och därtill leda en fristående kör är en utmaning. Alla kvälls- och konsertengagemang utöver kyrkans verksamhet hade ju varit för mycket även för tidigare dirigent och Ilze behövde nu mera andrum.

I väntan på att hitta en ny körledarlösning var oron stor för att våra julkonserter skulle vara i fara. Då visade det sig att Dag Videke tillfälligt hade en mindre belastad period och kunde vikariera under fjärde kvartalet. Startbesvären var av naturliga skäl väldigt små och julkonserterna avlöpte utan problem – om man bortser från att en förkylningsvåg härjade och vi var nere i en kör på 14 personer inklusive ett par inhoppare vid den ena konserten. Publiken var dock lika nöjd som vanligt och Dag hade räddat traditionen.

Grundaren återkommer framför kören

Under senhösten intensifierades körledarsökandet och det var svårt att hitta en lämplig person. Veckan före jul kom dock positiva besked. En av körens längst verk-samma medlemmar hade ringt till Sverker Zadig för att bolla vårt dilemma och fråga om råd. Vid samtalet framkom att han bör-jat trappa ner på sina andra engagemang och kunde tänka sig att göra ”något pro-jekt” med HKK. Fulla av entusiasm kunde vi dra i gång en ny verksamhet. Både kö-ren och Sverker trivdes och det dröjde inte länge förrän Sverkers tanke på ”inhopp” ändrades till att helt ta över det konstnär-liga ansvaret.

Sverker Zadig återvände 2018 som körens ledare

Nämnas kan att Sverker då under några år varit upptagen av att doktorera kring kör-sångares musikaliska samarbete. Han dis-puterade 2017, vilket var ett skäl till att han nu hade mera utrymme för oss och samtidigt fick en erfaren kör att praktisera avhandlingens slutsatser på.

Som vanligt är vid körledarbyten skedde en viss omsättning av sångare, men själva uppställningen är ganska oförändrad. HKK är en relativt liten kammarkör, van-ligtvis med 6 sångare vardera i sopran- och altstämmorna och 4-5 i tenor- och basstämmorna.

Under 2018 fokuserade Sverker på en del-vis ny, delvis gammal repertoar, och ett passionsprogram tog form. Aktivitetsnivån för kören ökade och detta program fram-fördes vid flera konserter våren 2018 och

till sommaren blev det ett riktigt sommar-program, som bl a framfördes vid en kon-sert i det lilla fina Mölle kapell, dit många besökare letat sig. De följande bilderna togs denna dag.

HKK i Mölle kapell våren 2018

Kören vid den stora eken utanför Mölle kapell

Vi startade höstterminen med ett körinter-nat på Örestrand i Strandbaden. Under hösten blev det konserter i Åstorp och i Båstad, med bl a stycken av Heinrich Schütz, Arvo Pärt, Otto Olsson och J.S. Bach. Därefter sattes fokus på de sedvan-liga julkonserterna – de årliga i Helsing-borg och Strövelstorp samt inledandet av en ny tradition med en dubbelkvartett i Barkåkra kyrka.

Nytt år – nya satsningar

2019 blev ett intensivt år för HKK. Pas-sionsprogrammet fortsatte i lite ny tapp-ning, benämnt ”*Ett stoftkorn i världs-alltet*” (ett citat ur FN:s fredsbön) som bl a innehöll flera kvinnliga tonsättare.

Det äldsta stycket i programmet var komponerat av Hildegard von Bingen, verksam på 1100-talet. Där fanns också verk av fyra olika nutida tonsättare i vår egen ålder. Programmet framfördes bl a i Ängelholms kyrka, där vi passade på att ta några nya, delvis lite spexiga, körfoton.

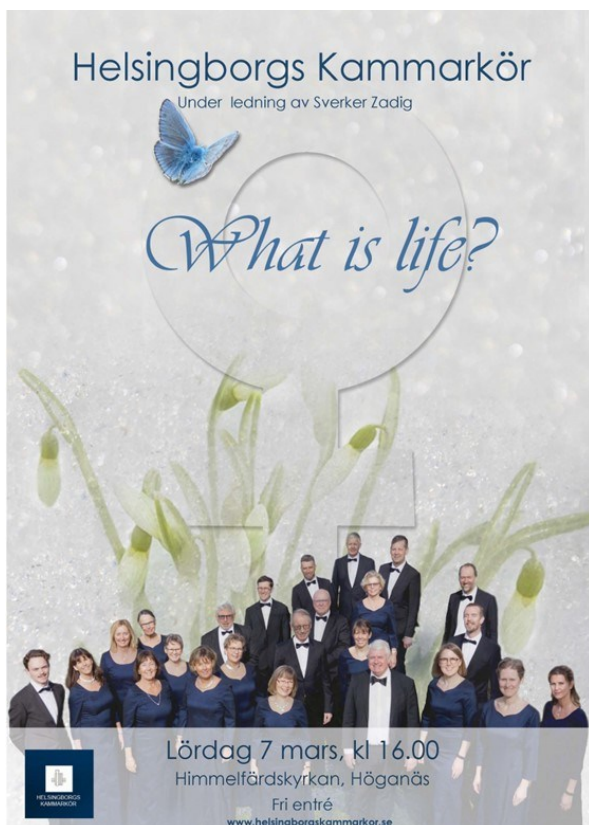
En körsångare måste kunna hantera olika notskrifter

Detta blev inledningen till körens ”Kvinnoprogram”, som i stora delar har följt med oss sedan dess. Vi gillade verkligen musiken och vi såg det samtidigt som lite spännande att skapa oss en profil med ett helt program med kompositioner av kvinnliga tonsättare.

Det fanns flera tankar bakom denna programidé. De nordiska körförbunden anord-

nar vart tredje år en körvecka, Nordklang, med roterande värdskap. 2019 var Sverige värdsnation och man hade valt att förlägga hela arrangemanget till Helsingborg. Kanske var det vårt lyckade deltagande som svensk representationskör i Riga 2017 som fick Sveriges Körförbund att vända sig till HKK och erbjuda oss rollen som svensk ”uppvisningskör” med en egen konsert (en kör från vardera landet fick en sådan möjlighet). Med målet att visa upp exempel på spännande, intressant och vacker körmusik och skapa ett tillfälle för våra nordiska körvänner att få kontakt med nya tonsättarnamn föreslog vi vår inriktning för Sveriges Körförbund, som blev entusiastiska. Vår första renodlade ”kvinnokonsert” blev därför framträdandet i den fullsatta Mariakyrkan i Helsingborg den 28 juni 2019.

Programmet innehöll kompositioner av totalt nio kvinnliga svenska tonsättare födda mellan 1956 och 1986. Mest namnkunnig är kanske Karin Rehnqvist som redan etablerats på den internationella scenen. Ett annat inslag var *Namnet Människa* av Anna Cederberg-Orreteg, där texten i sången är hämtad från FN's Fredsbön.

Program

Den signade dag	Ida Fahl (*1978)
Natt över jorden	Karin Rehnqvist (*1957)
What is Life Solo: Annika Nerfont	Ann-Sofi Söderqvist (*1956)
Winter's evening	Linda Alexandersson (*1984)
Tystnaden	Frida Johansson (*1986)
Rösten ur mörkret sjunger	Ulrika Emanuelsson (*1965)
Tyst är det rum	Gabriella Gullin (*1961)
Ekarna	Andrea Tarrodi (*1981)
Namnet människa Textläsning: Catharina Tufvesson	Anna Cederberg-Orreteg (*1958)
Aftonbön	Anna-Karin Klockar (*1960)

Utgångskollekt till ...

Du kan swisha kollekt till 123 399 71 29. Skriv kollekt i meddelandet.

I oktober åkte en stor del av kören på en kombinerad social- och konsertresa till Albanien, med ett fint profant program som framfördes vid två tillfällen. Åhörarna gavs exempel på svensk körmusik av bl a Gunnar Hahn, Hugo Alfvén och Wilhelm Stenhammar.

Live på Malmö Live

2020 inleddes med en spännande upplevelse. Den förnämliga scenen Malmö Live erbjöd regelbundet ett morgonprogram, kallat PAUS, med kvalificerade artister och grupper, vilket samlade en stor publik trots den tidiga tidpunkten. För 15 januari hade HKK engagerats. Alla körmedlemmar fick vakna tidigt, alternativt sova över i Malmö, för att med pigga röster samlas kl 07.00 och framträda redan kl 08.15.

Knappt två månader senare, lördagen 7 mars, framträdde HKK i Himmelsfärdskyrkan i Höganäs, med programrubriken *What is Life* (se förra sidan), vilket tillika var titeln på en av sångerna i det ”kvinnoprogram” som vi åter blivit ombedda att framföra. Dagen efter, den 8 mars (som är den internationella kvinnodagen!), gjorde kören samma konsert i S:t Johannes kyrka i Malmö.

Pandemin slår till mot allt körsjungande

Minnesgoda läsare kopplar kanske dessa datum även till vad som hände dagarna därefter. I januari-februari hade information och bedömningar om det nya coronaviruset börjat uppta en stor del av nyhetsflödet. Den 11 mars höjde Folkhälsomyndigheten risknivån höjs till ”mycket hög risk för samhällsspridning i Sverige”. Snart därefter stoppades alla icke nödvändiga folksamlingar i gemensamma lokaler och de flesta kyrkorum och andra konsertlokaler införde kraftiga restriktioner avseende besöksantal och avstånd mellan människor. Bokade konserter blev avbokade och ovissheten accelererade. Under våren

kom så rapporter om att körsjungande var bland det mest smittfarliga man kunde ägna sig åt. En öppen mun som sjunger med kraftfull röst stänker saliv minst en meter framåt och varningsorden var många i massmedia. Och att försöka sjunga med munskydd är inte direkt lockande, för att inte säga omöjligt.

Körens årsmöte 16 mars blev det sista vi såg av varandra på flera månader. De flesta körer runt om i världen pausade sin verksamhet. Det diskuterades huruvida digitala samlingar via Teams, Zoom eller andra system kunde fungera, men att koordinera en dirigent som sitter framför en kamera och ett antal individuella sångare med olika uppkopplingskvalitet och därmed fördröjning var dömt att misslyckas.

I slutet av maj samlades kören igen, i Gustav Adolfskyrkan, med 2 meter mellan sångarna både i sidled och framåt-bakåt. Det var kul att träffas, lite speciellt att repetera så, men ingen visste när det skulle gå att framträda igen. Så vi tog sommarledigt. Vår planerade sommarturné till Göteborg och Hunnebostrand fick ställas in till allmän besvikelse.

Restriktionerna lättade något under sommaren och i september och oktober samlades vi och repeterade igen – fortsatt stora avstånd i kyrkan, men vi trodde ändå att vi skulle kunna ha våra julkonserter. Men församlingarna tog sedan ställning och alla decemberkonserter avblåstes. Så körsångare och körledare ”permitterades” igen och ovissheten gjorde många lite bedrövade.

Först efter sommaren 2021 kunde körverksamheten återupptas, efter nästan ett och ett halvt år utan meningsfull körverksamhet (mellanspelet hösten 2020 var mest ett sätt all hålla uppe den sociala kontakten och ”olja upp” röstmaskineriet). I slutet av oktober blev det äntligen dags för en konsert igen, denna gång i Mölle kapell. I december julkonserter igen – efterlängtade

efter förra årets paus. Åter till ordningen, med konserter i Helsingborg, Strövelstorp och Barkåkra. En pikant detalj blev kravet att vi måste kontrollera att alla besökare hade ett s k covidpass som bevis för att de var vaccinerade.

Det ska framhållas att Helsingborgs stad på ett mycket ansvarsfullt sätt gav fria ensembler som HKK ett generöst ekonomiskt bidrag, som kompensation för årets uteblivna konsertintäkter. Tack Helsingborg!

Sångarglädjen återfunnen

Snart var stämningen på topp igen och i mars gjorde HKK inte mindre än tre konserter inom en vecka – ”kvinnoprogrammet” i Kvistofta och Malmö och ett passionsprogram i Kristianstad. Det var mycket noter att hålla i huvudet, men kören hade verkligen längtat efter att få sjunga igen! Konserten i S:t Petri kyrka i Malmö hade skjutits upp flera gånger pga pandemin, så det var välgörande att äntligen få leverera.

En glad och nöjd kammarkör

Sista april medverkade kören i ett speciellt program på Dunkers Kulturhus som då firade sitt 20-årsjubileum, med musikaliska inslag från flera av stadens körer.

I juni arrangerades Helsingborgs stora satsning H22. Bland många andra aktiviteter erbjöds helsingborgare och tillresta en

hel del kultur, inklusive körkonserter i Grytan ovanför Käran. Där deltog även HKK, stolta över att vara del av stadens kulturutbud. Även detta år blev dock den tänkta sommarturnén inställd. Det var tuffa ekonomiska tider efter pandemin och de tänkta konsertplatserna hade helt enkelt inte resurser att anlita externa körer.

I adventstid blev det dags för konserter igen. Detta år inte mindre än fem sådana – Helsingborg, Strövelstorp, Lund och Barkåkra samt den femte som var en Trettondagskonsert i Bårslövs kyrka en vecka in på nästa år.

HKKs historia finns nu i tillgängligt arkiv

Den digra dokumentation som körens tidigare arkivarie träget upprättat under de första 20 åren och som fyllts på i begränsad omfattning därefter, hade länge förvarats i olika hemmiljöer. 2022 tecknades äntligen ett avtal med Helsingborgs stadsarkiv som tog emot materialet, med löfte att sortera och kronologisera detsamma, för den som i framtiden vill ta del av det. Det kändes mycket tillfredsställande, eftersom föreliggande historik bara kan beskriva en bråkdel av allt som dokumenterats om HKK genom åren.

Fram till och med 2016 repeterade kören i Gustav Adolfs församlingshus på Furutorpsgatan, men det byggdes om till hus för studentkåren och vi flyttade till det nya församlingshuset på Södergatan. Där stannade kören till 2023, då vi fick möjlighet att börja använda körsalen i Den gode herdens kyrka på Drottninghög. Där erbjöds vi dessutom ett mycket bra utrymme för körens omfattande notförråd. Som vanligt ”betalar” kören för detta genom att medverka med körsång vid församlingens egna arrangemang några gånger per år.

Sjungande stöd till Ukraina

I mars 2023 gav HKK en egen konsert i GA-kyrkan. Vi har ju fått utnyttja kyrkan för våra repetitioner många gånger och tyckte att den ljusa kyrkan skulle passa fint för en vårkonsert. Dessvärre misslyckades nog marknadsföringen, för skaran som fick höra den vackra sången var mycket begränsad, men så är verkligheten ibland för kulturutövare. De närvarande berördes dock starkt av några av de framförda körstyckena. Namnet på konserten, *Ljus i svåra tider*, syftade i hög grad på den hemska situationen i Ukraina där kriget då hade pågått i drygt ett år. Under vintern hade HKK repeterat in dels den ukrainska ”nationalhymnen” *Prayer for Ukraine* av Mykala Lysenjo, vilken framfördes på originalspråk. Därtill den mycket vackra *In Paradisum: song for the people of Ukraine* av den skånske tonsättaren Benjamin Staern. Vi framförde dessa sånger vid flera tillfällen under 2023-24.

En vacker försommardag i slutet av maj bekantade vi oss med Tåssjö kyrka, där publiken bjöds på ett vackert sommarprogram. Även kören gladdes åt sol och värme, vilket förhoppningsvis syns i bilden nedan och på detta häftes framsida.

Kammarkören på konsertutflykt till Tåssjö

Inhopp som operakör

Ett mycket lyckat ”gig” för HKK blev förfrågan från Malmö Opera, som sedan några år genomför ett antal konserter där operasångaren Rickard Söderberg med några vänner från Malmö Operaakademi och en ackompanjator åker runt till några olika konserthus i Skåne, med ett program

kallat ”Allsång med operan”. Man ville nu ha med en kör som kunde backa upp som operakör och även framföra några egna körstycken (Rickard förklarade sig vara en stor vän av körmusik).

Vårt engagemang gällde två konserter: först en på Malmö Opera, där vi fick den nästan svindlande upplevelsen att framträda inför en fullsatt salong av ca 1 400 besökare. Dagen efter gavs samma konsert i konsertsalen på Dunkers kulturhus i Helsingborg. Även där var det fullsatt, innebärande ca 300 åhörare. Det blev två jättefina upplevelser med härlig stämning. I nedanstående bild från repetitionen i Malmö, syns körens medlemmar i ett av de inslag där vi agerade som operakör.

Inte en förvirrad HKK – det var regisserat så här

Under hösten genomförde HKK konserter i Eslöv och Landskrona, innan vi åter fördjupade oss i julmusiken som vi framförde i alla de fyra nu för oss alltmer traditionstyngda kyrkorna.

Dags för jubileum igen

Under inledningen av 2024 började kören planera för de jubileumsaktiviteter som nu genomförs. Ett 40-årsjubileum kräver en rejäl satsning och Sverker Zadigs förslag landade i *Förklädd gud* – älskad av svenska folket. Därtill är musiken komponerad av Lars-Erik Larsson, med skånska rötter och i många år bosatt i Helsingborg, och texten författad av Hjalmar Gullberg –

även han skåning. Beslutet att framföra ett lite större verk var uppskattat av alla aktiva körmedlemmar, men även av tidigare HKK-sångare som inbjöds att medverka i den delen av konserten.

Engagerandet av solister, recitatör och orkestermusiker framskred och en samlad programidé började ta form. Utöver *Förklädd gud* kommer kören också framföra ett a cappella-program med exempel från repertoaren under de 40 åren.

Innan sommaruppehållet ordnades en liten försmak av jubileumsaktiviteterna. Kammarkörens allra första framträdande skedde i Hjärnarps kyrka i november 1984 (se krönikan för de första 30 åren längre bak i denna skrift). Nu tog Sverker kören tillbaka till Hjärnarp för en vårkonsert, där åhörarna fick höra såväl skönsång som en beskrivning av ”återkomsten till startpositionen”.

En annan koppling är att Hjärnarps nuvarande kyrkomusiker Stefan Klaverdal tillika är tonsättare och har skrivit ett beställningsstycke för HKK – *Och ditt sista namn* – som kommer att uruppföras under jubileumskonsertens a cappella-del.

Efter konserten i Hjärnarp var kören hembjuden till Sverker i hans underbara trädgård vid Skäldervikens strand. Sol, mat och vin och trevligt umgänge markerade avslut på vårterminen och starten på vår uppladdning inför höstens stora satsning.

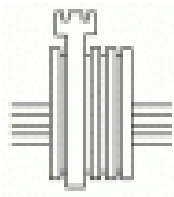
Och nu är det dags för den officiella jubileumskonserten för Helsingborgs Kammarkör, under ledning av dess grundare Sverker Zadig.

Vi älskar att sjunga i kör!

Denna fortsatta sammanfattning av Helsingborgs Kammarkörs historia är nedtecknad av Mats Olofsson, bas 1 sedan 2013 och körens ordförande 2014-2020.

På följande sidor finner ni den historik som togs fram till 30-årsjubiléet.

Helsingborgs Kammarkör 30 år

Jubileumsfolder om HKK genom tre decennier –
en historieberättelse nedtecknad av Inger Munck af Rosenschöld

"Att sjunga i kör är ett sätt att leva!"

Körens styrelse har bett mig göra en sammanfattning av de trettio åren, av vilka jag själv var med under de tjugo första. Att på några få sidor få med allt är förstås en omöjlighet. Kören har haft mer än tusen repetitioner, snart gett 500 konserter och genomfört en lång rad turnéer.

Hur föddes Helsingborgs Kammarkör?

Redan innan min gode vän Sverker Zadig från Lund 1982 for iväg till två års kördiregentstudier vid Indiana University var vi några vänner som kom överens om att vi, när han skulle återvända med sin Master of Music-examen i bagaget, tillsammans skulle starta Helsingborgs Kammarkör. Vi hade under tiden lockat sisådär 20 vänner till den nya kören, som Sverker då skulle börja jobba med. Han hade redan en musikhögskoleexamen från Musikhögskolan i Malmö och en körpedagogexamen för professor Dan-Olof Stenlund, han hade varit lundaspexare, hade sjungit i Lunds Studentsångförening och i Malmö Kammarkör samt lett Dubbelquartetten Frida. Han är fortfarande musikhögskolelärare på Spyken i Lund, håller på att doktorera och älskar sitt sommarställe i Vejbystrand där vi hade flera fester...

Den nya kören "tjuvstartade" med en konsert i Hjärnarps kyrka i november. Efter den egentliga debuten på hemmaplan, i Mariakyrkan, den 20 januari 1985, kunde man läsa i NST/Tommie Ling: "Färdig kör med helt egen patina.... Den inledande konserten i Mariakyrkan imponerade storligen. Helsingborgs Kammarkör låter redan som en klangkropp och den distinkta, välartikulerade tonen lyfte varje stycke högt över all murrig körsång. Sången blir detaljrik och med sin mycket balanserade dynamik tycks nyanserna oändliga." Detta verkade lovande.

När jag nyligen bad Sverker välja ut några "highlights" från sina två decennier med HKK nämnde han just den första konserten i Mariakyrkan. – *"Det var en märklig upplevelse, det här var ju den egentliga debuten och jag tyckte själv att programmet satt ganska bra efter den trevande första terminen som nystartad kör. Så småningom hade klangen och balansen stabiliserat sig och eftersom alla själva hade sökt sig till kören var alla också beredda att satsa.*

En annan oförglömlig satsning var våra framföranden av Messias i november 1990, först i Eslövs kyrka och dagen därpå i Gustav Adolfs kyrka. Konserterna föregicks av enorma förberedelser såväl i genomgångar av stråk- och orkesterstämmor som i jobbet att samla denna exklusiva och hängivna grupp musiker, vilka spelade i barockstämming, en halvton ner, på tidstrogna instrument. Orkestern var hopplöskad med musiker från Sverige, Danmark och Tyskland. Problem uppstår alltid. Vi fick inte låna med oss GA-kyrkans orgelharmonium till Eslöv. Var får man tag på en liten orgel som är stämd en halvton ner, eller som kan justeras till detta? Jag fick en helt galen idé. På min arbetsplats hade vi nyligen köpt en stor amerikansk digital orgel. Den var installerad på två vagnar, själva orgeln på en och pedalerna och orgelbänken på en annan – den var alltså flyttbar. Jag presenterade rodnande denna idé och brutala kulturkrock för de hängivna barockmusikerna och de bara skrattade och sa: självklart, bara vi får spela musik! I orkestern ingick många musiker, som sedan blivit stora namn. Som solister hade vi Annika Nerfont Zadig, Karin Johansson, Tomas Jennbert och Per Erik Mårtenson.

Ett körstycke som följde oss på ganska många konserter, och som alltid rönt stor uppmärksamhet, var Thomas Jennefelts "Warning to the Rich". Per Eriks underbara röst och tolkning hör jag fortfarande inom

mig, med beundran och stor saknad.

Midvinterljuskonserten 1995 i ett stort träd i Stadsparken var nog den konstigaste produktionen vi var med i. Jeanette Sollén hade skrivit ett minimalistiskt stycke för kör, dansare och slagverk. Verket "Yggdrasil" (urträdet) skulle framföras med hela kören upplungen i ett träd, jag tror faktiskt att det var en ask! Problemet var bara att det var snålblåst och minst 10 minusgrader den kvällen.

Inspelningen av körens första CD, "Make We Joy", var också en storsatsning. Jag såg gärna att sångerna skulle höja sig över den vanligaste julrepertoaren. Örhängena fanns med, men vi studerade in flera bra stycken som jag, konstigt nog, aldrig senare har hört någon annan kör sjunga. Fortfarande säger många att just den skivan tillhör deras julfirande. En betydelsefull person för skivans bredd och kvalitet är organisten och pianisten Olof Tholander – och så Per Erik såklart."

Hundratals kyrkokonserter

Eftersom en stor del av en kammarkörs repertoar är sakral, och kyrkor får disponeras utan att man behöver betala hyra, blir det så att de allra flesta konserterna ges i kyr-

kor, ibland i små medeltidskyrkor på landet och ibland i betydligt större domkyrkor. Efter konserten i Roskilde Domkirke 1990 skrev Roskilde Tidende: ... "Allerede i Griegs Ave maris stella var man klar over, at her var det musikalsk fordybelse det drejede sig om. I denne som Bäckes Jag är livets bröd och Verdis Pater noster oplevede man en nuanceret og intrængende musiceren, hvor alle i koret syntes lydhøre over for helheden..."

I konsertprogrammen blandas gammal musik med nyskriven. Tonsättarna Rolf Martinsson, Johan-Magnus Sjöberg och Steven Hansen har under årens lopp skrivit verk direkt för HKK. Bland körmedlemmarna finns det alltid flera som har musikutbildning. Den före detta medlem som har gjort störst internationell succé är Malin Byström, som nu har succé som Desdemona i Verdis Otello på Kungliga Operan och som engageras för stora roller på Metropolitan och på andra världsscener. När hon var gymnasist i Helsingborg sjöng hon i HKK!

Kammarkörens turnéer

Körer åker gärna på turné. Vad en turné betyder för en körs musikaliska och sociala

Kören har gjort inspelningar och deltagit i större produktioner. En del hittas även på Spotify.

utveckling kan inte mätas i siffror. Det är ett privilegium att få uppleva en sångligt innehållsrik och kulturellt berikande resa tillsammans med sina vänner. Kören har hunnit med åtskilliga turnéer till en mängd länder.

På den första långa turnén, till Norrland i juli 1986, gavs nio konserter. Den nordligaste sjöngs i Arvidsjaurs vackra träkyrka. Konserten i Piteå spelades in av P2. Nätterna var ljusa och myggen var många.

Sverker minns vidare: *”Särskilt minnesvärd är bussresan 1989 till trakten av Bologna i norra Italien. Egentligen bara med två konserter, men en kör på resa sjunger alltid. Jag minns det fantastiska mötet med välkomnande människor vid den ena konserten, många av dem med stor kärlek till Sverige, eftersom de på 60-talet hade jobbat på SKF i Göteborg och sedan återvänt. Mottagandet var otroligt generöst. Vi bjöds efter konserten på en middag som saknade motstycke. Aldrig någonsin klagade resans busschaufför Staffan på att tre barnvagnsunderreden till de halvårsgamla medföljande barnen Gustav Sjöberg, David Rydell och Ester Nerfont Zadig ideligen skulle ut ur och in i bussens bagageutrymme.*

I juli 1990 fick vi på Färöarna representera Sveriges Körförbund på ett nordiskt körledarseminarium. Vi skulle presentera nyskriven svensk körmusik. Jag minns den lite dubbla känslan av att instudera en del musik, som jag själv inte tyckte hade något större värde, men urvalet var gjort av Körförbundet. Förutom denna presentation deltog vi också i en Fælleskor med några hundra sångare i bland annat Mendelssohns Hear my Prayer med en höggravid Annika som sjöng sopransolot. Konserten leddes av nyligen bortgångne Gustaf Sjökvist.”

Till Jordanien for vi åtta dagar i juli 2000. Vi lyckades pricka in den varmaste veckan på över 70 år! Temperaturen låg på över 40 grader och den dagen vi for till Döda Havet

var det 49 grader i skuggan! Utöver de hundratals liter vatten vi konsumerade var det solhatt och ett långsamt rörelsemönster som gällde hela veckan. Sverker hade hösten dessförinnan blivit kontaktad av en Malmöbo, som hade gjort FN-tjänst i Gaza och som fortfarande hade goda kontakter, främst nu i Jordanien där han ofta guidade olika grupper. Han hade kontakt med den årligen återkommande The Jerash Festival of Art and Culture i den antika staden Jerash. Var det kanske så att HKK ville åka dit och ge ett par konserter? Det ville HKK.

Redan den första dagens morgon for vi från Amman i buss söderut genom öknen till den gamla klippstaden Petra. En fantastisk upplevelse väntade oss, trots värmen. Petras historia leder till andra årtusendet före Kristus, men med islams framryckning på 600-talet dalade Petras storhet och snart återstod bara ruiner. Staden ligger omgiven av berg som höjer sig i sockertoppsliknande formationer. Sista biten på den enda, 1200 meter långa, vägen in till Petra går man genom en smal klyfta, som bara är ett par meter bred mellan de cirka hundra meter höga klippväggarna. Magnifikt! Det första man ser när man kommer ut är en vacker 40 meter hög fasad, uthuggen ur klippväggen. Att i de här flera tusen år gamla bergssalarna och i amfiteatern ha sjungit Sommarpsalm och I himmelen är upplevelser vi inte glömmer. Andra turister häpnade.

Även utflykten till Döda Havet blev oförglömlig. Att bada i det salta 35-gradiga vattnet är en komisk upplevelse. Att se och höra en hel kör ligga ute i/på vattnet och sjunga Wade in the water måste ha varit en syn. Vi sjöng även Deep river, my home is over Jordan under det att vi smorde in oss med den hälsosamma leran som man gräver upp i strandkanten.

Vi gav fyra konserter varav två i Jerash stora ”Forum Romanum-område” där

festivalen ägde rum. Jordansk TV spelade in vår första konsert där. Publiken var blandad och trots att vår musik måste ha låtit besynnerlig i deras öron möttes vi av stor entusiasm.

Körens tredje decennium

När jag frågar Christian Schultze, som efterträdde Sverker 2004, och då var organist i Kvistofta församling, vad han mest minns från sina 6½ år framför kören (han hade redan på 80-talet under flera år ingått i körens basstämma och därtill ofta spelat orgel medan kören fått vila under konserterna),

så svarar han: – "Förutom de 56 konserter som jag dirigerade måste jag absolut få framhålla alla skratt, alla underbara vänner jag fått, all uppskattning, alla fantastiska fester med härlig samvaro och körens hittills två längsta resor, till Shanghai och USA. Här kommer elva höjdpunkter från min tid som dirigent i HKK:

- Konserten 2005 i Mariakyrkan med Bachs h-mollmässa. Barockorkester och solister.

- Kärlekskonserten i Dunkers kulturhus 2005 (To Love) med skådespelaren Kajsa Ernst som recitatör.

Konsert för Svenska Handelskammaren i Shanghai.

Kören på promenad i Boston.

- Konserten i GA-kyrkan 2006 med Mozarts c-mollmässa i eget arrangemang för tre slagverkare och elbas!

- Konserten 2007 i den fullsatta S:ta Anna kyrka med temat "I krig och fred" med bildspel under vårt framförande av Arvo Pärts Berliner Messe.

- Inspelningen av körantologiskivan "Uti vår hage", på Naxos 2008. HKK belönades med en guldskira som jag nu har inramad på mitt kontor i Malmö!

- Körens hittills längsta flygresor i juni 2008 till Kinas största stad Shanghai med mer än 24 miljoner invånare, liknade inget vi tidigare hade varit med om. Tåget från flygplatsen in till centrum lär ha hållit 300 km/timmen! Den tidigare körmedlemmen, tillika förra ordföranden, Carina Järold Mattsson, som då bodde där, hade utöver ett framträdande på IKEA även arrangerat Svenska Handelskammarens konsert på Hotel Hilton. Därtill kunde hon tipsa kören om vad som måste ses under de få dagarna.

- Julkonserten i Mariakyrkan 2008 då programmet sjöngs utantill och utan tongivning!

- Inspelningen av julskivan "Vinterskymning" 2009 i ett lyckat samarbete med jazzpianisten Ola Hedén.

- Konserten i Mariakyrkan på Jungfru Marie bebådelsedag 2010 med temat "Kärlekens mirakel". Under hela konserten visades Lennart Nilssons film "Kärlekens mirakel" om hur ett foster växer från spermie till ett fullt utvecklat barn som föds.

- Konserten 2010 i Sofia Albertina kyrka i Landskrona med Händels Messias som sedan repriserades som en "Sing-a-long-Messias" i Johanneskyrkan i Malmö där jag sedan hösten 2009 nu är organist.

- USA-resan 2011, då vi förutom New York även besökte New Haven i Connecticut, Boston i Massachusetts och Providence i Rhode Island. Utöver goda måltider, en hel

del bussåkande och all trevlig gemenskap gav vi tre mycket uppskattade kyrkokonserter. Därmed var mina härliga år med HKK avslutade."

Efter Christian, som lämnade efter USA-resan 2011, leddes kören under knappt ett år av Ewa Wöllinger, en österrikiska som bodde i Köpenhamn. Vägarna skiljdes dock och kören fortsatte att leta efter en dirigent på den här sidan Sundet, gärna ännu en kyrkomusiker, som med sina kontakter lättare skulle kunna boka konserter i andra kyrkor än den egna. Den tämligen nye organisten i Sofia Albertina kyrka i Landskrona Dag Videke erbjöds efter ett provdirigeringsstillfälle att ta över ledningen, vilket han gärna ville. På min fråga vad han sätter högst av sin tid med HKK säger Dag: - "Jag ledde ju kören en relativt kort tid, bara drygt två år, men några tillfällen etsade sig fast. När jag tog över på våren 2012 ansåg jag att vi först måste få lära känna varandra innan det var dags att framträda inför publik. Därför arbetade vi huvudsakligen redan då med julkonserterna. Det kom att bli sex sådana: först i min egen Sofia Albertina och därefter i Ystads Mariakyrka, Strövelstorps kyrka, Västra Karaby kyrka, Mariakyrkan i Helsingborg och Kvistofta kyrka.

- Den 20 mars 2013 firade Landskrona stad 600 år. HKK framträdde då med ett, av Staffan Storm, nyskrivet Te Deum. Det framfördes på den gamla kyrkans grund (där den gamla S:t Hans kyrka en gång hade legat) inför H.M. Konungen och ca 5000 landskronabor. Kören medverkade också vid Jubileumskonserten i Sofia Albertina samma kväll.

- I maj 2013 gjorde HKK en magisk konsert med världsgitarristen Göran Söllscher. Vi framförde ett sällsynt verk för blandad kör och gitarr "Romancero Gitano" av Mario Castelnuovo-Tedesco i Sofia Albertina kyrka med repris i Mariakyrkan.

- Alldeles efter midsommar samma år inleddes vår lilla sommarturné till Kalmar och Öland. Det blev konserter i Kalmar domkyrka, Högby kyrka på Öland, Döderhult kyrka och Nybro kyrka. Kören blev överallt varmt mottagen och finalkonserten i Nybro kyrka blev riktigt bra och naturligtvis hade vi roligt, det har man när man reser med sin kör!

Men – en bit in på 2014 stod det klart för mig att min familjesituation krävde större närvaro hemma och med tungt sinne fick jag meddela styrelsen och kören att jag måste lämna ledaruppdraget efter sommaren. Kören gjorde ändå i maj två fina framträdanden med konsertprogrammet "Så skimrande var aldrig havet" på Dunkers kulturhus tillsammans med artisten Anna Bromée. I programmet blandades högt och lågt, från avancerad körrepertoar som "Havet" ur Tre havsvisioner av Gösta Nyström till folkligare sånger som "Ångbåtsång" och "Så länge skutan kan gå". En minnesvärd repris gjordes som final på kyrkomusikfestivalen i Sofia Albertina kyrka i augusti. Detta blev också mitt sista framträdande som ledare för HKK."

När Dag Videke förvarnade att han behövde släppa HKK efter "havetkonserterna" drogs en ny rekryteringsrunda igång. Till körens glädje och lycka fanns på hemmaplan i Helsingborg en såväl meriterad som intresserad person. Efter lyssnande och provdirigering uppstod ömsidigt tycke och från och med augusti 2014 är därför Ilze Stala Stegö körledare för HKK. Ilze har fått sin musikaliska skolning vid Lettlands Musikakademi och

har en masterexamen i kördirigering. Hon grundade kören vid Stockholm School of Economics in Riga och var dess ledare i mer än tio år. Hon har även en stor egen körvana som sångare. 2007 flyttade Ilze till Sverige och utbildade sig till kyrkomusiker vid Musikhögskolan i Malmö. Sedan 2009 jobbar hon som kantor i Helsingborg.

Några minnesvärda händelser på hemmaplan

Under Sverkers period arrangerade vi flera konserter i Konserthuset bl.a. 1988 med Erland Hagegård och pianisten Kerstin Jansson, 1989 med Olle Adolphson och 1990 med Sven-Bertil Taube. Gösta Linderholm engagerade oss 2001 till att medverka på en konsert och 2002 engagerades vi att delta i "Toner för Miljoner" med Håkan Hagegård & Jeanette Köhn. När Helsing-

Julkonsert i Sofia Albertina kyrka i Landskrona (foto Santiago Russo).

borgs Konserthuskör 1997 fyllde 25 år firades det med Verdis Requiem och då fick HKK vara med att förstärka den kören.

Sommarfester, gåsmiddagar, julfester samt spontana ”gå-ut-och-ta-en-öl-tillfällen” är förstås nästan lika viktiga aktiviteter i en kör som själva sjungandet. Många av oss har funnit våra allra bästa vänner i Helsingborgs Kammarkör.

Ekonomi –

en körs ständiga bekymmer

För en kör, som inte är knuten till en kyrka, är ekonomin alltid ett bekymmer. Medlemmarna betalar visserligen terminsavgifter, men en professionell dirigent skall naturligtvis ha betalt och noter kostar pengar. HKK har genom åren byggt upp ett omfattande notbibliotek. Om man kan få repetera i ett församlingshem kan man få betala ”i natura”, alltså genom att ett par gånger per år sjunga på en högmässa. Har man tur kan man få ett litet kommunalt verksamhetsbidrag, men att hitta sponsorer till vår kulturella lilla nisch är inte lätt.

Vad händer efter detta jubileum?

Förutom de nu aktuella jubileumskonserterna förbereder HKK sin medverkan i en stor Nordisk-Baltisk Körfestival som i slutet av juni går av stapeln i Riga. Där kommer

rösterna från Helsingborgs Kammarkör blanda sig med upp emot 10 000 andra sångares under några intensiva kör- och konsertdagar. Därtill har Sveriges Körförbund gett HKK det hedrande uppdraget att vara representationskör för Sverige under festivalen. I det ingår att leda en masterclass samt genomföra en egen konsert.

Må kören leva vidare i om inte hundrade år så i alla fall ytterligare flera decennier! Det är dock en utmaning idag att rekrytera yngre sångare. Men kanske beskrivningar som denna, tillsammans med vacker körsång av det slag som jag är övertygad om att Helsingborgs Kammarkör kommer att bjuda på i sin jubileumskonsert, kan locka nya entusiaster till den härliga gemenskap som finns i körsjungandet.

*Detta nedtecknades av
Inger Munck af Rosenschöld,
alt 2 under åren 1984-2004*

Ilze Stala Stegö, körledare.

Jubileumskonsert
Förklädd gud
S:ta Maria kyrka
19/10 18.00

*Helsingborgs Kammarkör firar 40-årsjubileum
och framför Förklädd gud med orkester och
solister, samt körmusik a cappella.*

Helsingborgs Kammarkör
Dirigent: Sverker Zadig
Recitatör: Harald Leander
Sopransolist: Elin Eriksson
Barytonsolist: Johan Sandberg

Med stöd från kulturnämnden Helsingborgs stad

Vill Du veta mera om Helsingborgs Kammarkör, kommande konserter, vilka som sjunger i kören m m, titta in på vår hemsida <https://www.helsingborgskammarkor.se> eller på Facebook <https://sv-se.facebook.com/helsingborgskammarkor/>